

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 14 – 15 kwietnia 2012 r. na kierunku *logistyka* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA
- prof. dr hab. Jarosław Witkowski – ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Agata Kroczyńska – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego na kierunku „*logistyka*” odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2011/2012. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy. Kierunek ten nie był dotychczas oceniany w tej Uczelni przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1.1).

Kierunek *logistyka* wykształcił się z tradycyjnych specjalności transportowych („transport morski” i „transport lądowy”), które od wielu lat były jednym z najważniejszych elementów oferty Wydziału Transportu i Łączności (aktualnie od roku 1999 jako Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług). Dorobek naukowy (w zakresie stopni naukowych, badań naukowych, monografii, opracowań, artykułów i prac badawczych) i dydaktyczny (podręczniki, opracowania, case studies) kadry oraz pokolenia wykształconych w zakresie transportu absolwentów pozwolił na podjęcie decyzji dotyczącej utworzenia kierunku *logistyka*, a także pojawiające się zapotrzebowanie na rynku pracy. Jest on również znany jako kierunek, który wywodzi się z tradycji transportowych i łącznościowych Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług.

Dorobek szczecińskiej szkoły ekonomiki transportu oraz wkład w naukę, jaki wnieśli pracownicy zajmujący się zagadnieniami z zakresu *logistyki* potwierdza, iż Wydział jest predestynowany do szerokiego rozwoju i rozbudowy kierunków ściśle związanych z zagadnieniami transportowymi i logistycznymi. Nowe wyzwania współczesnej gospodarki oraz dynamiczny rozwój rynku TSL (transport, spedycja, logistyka) wskazał na potrzebę dopasowania oferty dydaktycznej do zmieniającej się rzeczywistości, co doprowadziło do

uruchomienia kierunku *logistyka*. Doświadczenie pracowników, zakres ich badań i problematyka naukowa stanowią podstawę programu kształcenia i realizacji procesu dydaktycznego na kierunku *logistyka*.

Obecnie *logistyka* jest najprężniej rozwijającym się kierunkiem na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług. Pomimo ogólnowydziałowego trendu skutkującego spadkiem liczby kandydatów na studia, kierunek ten cieszy się niezmienną popularnością. Rokrocznie, od momentu uruchomienia, limity miejsc kandydatów są wypełniane, a Wydział wychodzi naprzeciw wymaganiom i oczekiwaniom samych studentów rozbudowując ofertę dydaktyczną kierunku. W proces dydaktyczny kierunku zaangażowana jest największa liczba pracowników dydaktycznych. Zajęcia dydaktyczne na kierunku prowadzone są przez piętnaście spośród szesnastu Katedr Wydziału, co wskazuje zarówno na zaangażowanie Wydziału w rozwój kierunku, jak i na różnorodność oferty i interdyscyplinarność podejmowanej tematyki.

Procedura związana z utworzeniem na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług kierunku *logistyka* pojawiła się więc w roku 2006. Rada Wydziału w dniu 4 września 2006 r. przedstawiła – zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statutu Uczelni – wniosek do Senatu Uczelni w sprawie utworzenia kierunku *logistyka*. Uchwałą Nr 112/2006 z dnia 26 października 2006 r. Senat utworzył na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *logistyka* realizowane w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału oraz Senatu wraz z listami obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniach tych organów brali udział tylko interesariusze wewnętrzni.

Usytuowanie w/w kierunku na tym Wydziale było uzasadnione również posiadaniem odpowiedniej kadry dydaktycznej.

Strategia Uniwersytetu Szczecińskiego została zatwierdzona Uchwałą nr 88/2011 z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia Strategii Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2012-2020. W dokumencie tym zatwierdzona została jednocześnie misja Uczelni.

Misja i strategia Uczelni zostały zatwierdzone w roku listopadzie 2011 r., a zatem już po decyzji Senatu w sprawie utworzenia na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług kierunku „*logistyka*”.

Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku studiów nawiązuje bezpośrednio do misji i strategii rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2012- 2020, która zakłada jedność nauki i kształcenia z poszanowaniem wolności badań i treści nauczania. Szczegółowa ocena zgodności założonej koncepcji kształcenia na kierunku Logistyka ze strategicznymi celami wizytowanej jednostki jest jednak znacznie utrudniona ze względu na trwający jeszcze proces formułowania strategii Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług. Brak strategii w formie przyjętego przez Radę Wydziału planu strategicznego ogranicza możliwości oceny znaczenia i perspektyw rozwojowych wizytowanego kierunku studiów oraz zmniejsza skuteczność i efektywność podejmowanych przez jednostkę długookresowych przedsięwzięć rozwojowych.

W trakcie wizytacji odbyło się spotkanie zespołu wizytującego z władzami Wydziału poświęcone zagadnieniu strategii ocenianej jednostki. Z wyjaśnień uzyskanych od władz Wydziału wynika, że strategia tej podstawowej jednostki organizacyjnej Uniwersytetu znajduje się na końcowym etapie jej przyjęcia przez Radę Wydziału. Władze chcąc potwierdzić słowną deklarację złożoną w trakcie wizytacji, zaraz po jej zakończeniu przesłały na ręce przewodniczącego zespołu wizytującego projekt opracowania pt. „Założenia strategii rozwoju Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2012

– 2030”. Dokument ten został przyjęty przez Kolegium Dziekańskie. Obejmuje jego misję, cztery cele strategiczne, konkretyzowane celami pomocniczymi oraz działaniami. Całość kończy syntetyczne omówienie problemu monitorowania i ewaluacji strategii. Założenia strategii Wydziału to opracowanie wewnętrznie spójne, odzwierciedlające strategiczne kierunki rozwoju tej jednostki organizacyjnej.

Nie dysponując przyjętą przez Radę Wydziału strategią, ale mając na uwadze specjalizację naukową znacznej części kadry dydaktycznej oraz genezę jednostki związanej z badaniami z zakresu ekonomiki transportu, można prognozować dalszy wzrost znaczenia kierunku *Logistyka* w ofercie dydaktycznej i naukowo - badawczej wizytowanego Wydziału.

Wydział prowadzi studia na kierunku *Logistyka* w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I oraz II stopnia. Na I stopniu studiów słuchacze mają do wyboru 4 specjalności:

- Transport międzynarodowy,
- Logistyka w biznesie,
- Projektowanie i eksploatacja systemów magazynowych,
- Relacje z klientami w procesach logistycznych.

W ofercie dydaktycznej na II poziomie studiów występują również 4 specjalności:

- Systemy transportowe i logistyczne,
- Logistyka w biznesie,
- Menedżer łańcuchów dostaw,
- Relacje z klientami w międzynarodowych procesach logistycznych.

Ze względu na występowanie pokrywających się treści i efektów kształcenia oraz zgłaszany przez studentów brak możliwości uruchomienia wszystkich specjalności, oferta dydaktyczna Wydziału jest tylko pozornie bardzo różnorodna. Oferta dydaktyczna związana jest przede wszystkim z klasycznymi zagadnieniami zarządzania logistycznego w przedsiębiorstwach produkcyjno - handlowych i transportowo- spedycyjnych oraz ich łańcuchów dostaw. W niedostatecznym stopniu uwzględnia natomiast współczesne trendy rozwoju logistyki w nietypowych zastosowaniach, zwłaszcza w sektorze usług publicznych. Z wymienionych powodów zdaniem zespołu oceniającego obecna oferta kształcenia na kierunku *Logistyka* nie ma charakteru innowacyjnego.

1.2)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą na Wydziale procedurą, tj. przez Radę Wydziału po opinii Komisji Dydaktycznej. W posiedzeniach organów kolegialnych uczestniczyli studenci. Obowiązujące na Wydziale procedury nie zostały jednakże sformalizowane. Brak jest dokumentu potwierdzającego prowadzenie poszczególnych etapów prac.

W procesie tworzenia kierunku uczestniczyli interesariusze wewnętrzni, nie brali udziału natomiast zewnętrzni interesariusze.

Przy ustalaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów władze Wydziału deklarują ścisłą współpracę zarówno z interesariuszami wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi.. Na podstawie analizy treści i efektów kształcenia w ramach poszczególnych specjalności można jednoznacznie stwierdzić, że koncepcja rozwoju ocenianego kierunku studiów kształtowana jest zgodnie z oczekiwaniami i specjalizacją kadry dydaktycznej Wydziału. W

mniejszym stopniu uwzględniane są jednak postulaty studentów, będących najważniejszymi interesariuszami wewnętrznymi. W czasie spotkania ze studentami zgłaszano krytyczne uwagi na temat ograniczonego wyboru specjalności oraz zbyt małej liczby zajęć dydaktycznych w laboratoriach komputerowych, które pozwalałyby na nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się współczesnym oprogramowaniem na potrzeby zarządzania logistycznego.

Udział interesariuszy zewnętrznych w budowaniu koncepcji kształcenia na kierunku *Logistyka* jest zapewniany m.in. przez włączenie przedstawicieli praktyki gospodarczej jako wykładowców do procesu dydaktycznego w ramach takich przedmiotów specjalnościowych, jak: Outsourcing jako narzędzie restrukturyzacji w praktyce, HR w praktyce oraz Infrastruktura transportu szynowego miejskiego. Ponadto, dostosowywaniu programu kształcenia do potrzeb rynku pracy sprzyja współpraca wynikająca z umów i listów intencyjnych z Konfederacją Pracodawców Lewiatan oraz licznymi przedsiębiorstwami oferującymi praktyki zawodowe dla studentów. Dalszej intensyfikacji współpracy z interesariuszami zewnętrznymi można się spodziewać w związku z powołaniem Biura Karier.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Ocena zgodności założonej koncepcji kształcenia na kierunku studiów *Logistyka* ze strategią rozwoju jednostki nie jest możliwa ze względu na trwające prace nad przyjęciem planu strategicznego wizytowanego Wydziału.

Przesłane zaraz po zakończeniu wizytacji opracowanie „Założenia strategii rozwoju Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2012 – 2030” (dokument ten będzie przedmiotem obrad rady Wydziału jeszcze przed wakacjami) oraz porównanie zawartych w niej rozstrzygnięć z ofertą specjalnościową, daje podstawę do stwierdzenia, że zachodzi spójność pomiędzy koncepcją kształcenia dla tego kierunku studiów z ujętymi w Założeniach strategii strategicznymi kierunkami rozwoju Wydziału.

1.2) Zespół wizytujący pozytywnie ocenia podjęte działania na rzecz włączenia interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w proces ustalania koncepcji kształcenia. Konieczne jest jednak zintensyfikowanie i ukierunkowanie współpracy z podmiotami branży Transportu - Spedycji i Logistyki, a także uwzględnienie oczekiwań studentów w zakresie edukacji informatycznej na potrzeby zarządzania logistycznego.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Pozytywnie należy ocenić prace przygotowujące Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług do wdrożenia od roku akademickiego 2012/2013 Krajowych Ram Kwalifikacji. W dniu 15 marca 2012 r. Rada Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług podjęła uchwały w sprawie dostosowania programu kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji na studiach I i II stopnia kierunku *Logistyka*. Łącznie przyjęto 64 efekty kształcenia dla studiów I stopnia (22 w zakresie wiedzy, 29 w zakresie umiejętności oraz 13 w zakresie kompetencji społecznych) oraz 62 efekty kształcenia dla studiów II stopnia (22 w zakresie wiedzy, 27 w zakresie umiejętności oraz 13 w zakresie kompetencji społecznych). W przyjętych dokumentach

programu kształcenia dla kierunku *Logistyka* określono również relacje z obszarowymi efektami kształcenia z zakresu nauk społecznych. Można mieć jedynie wątpliwości co do potrzeby rozszerzania efektów kształcenia na studiach I stopnia kierunku *Logistyka* o „wiedzę dotyczącą mechanizmów organizacji i funkcjonowania sektora bankowo-finansowego w Polsce i na świecie” (K_W15).

Wszelkie informacje na temat przyjętych efektów kształcenia są dostępne w formie elektronicznej oraz publikowane w postaci specjalnego pakietu informacyjnego dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. W publikowanym pakiecie informacyjnym znajdują się między innymi wiadomości na temat:

- poziomu kształcenia i tytułów zawodowych uzyskiwanych przez absolwentów,
- profilu kształcenia,
- form studiów,
- związków z misją uczelni, jednostki i strategią ich rozwoju,
- przyporządkowania do obszaru kształcenia, dziedziny i dyscypliny naukowej, do których odnoszą się efekty kształcenia na danym kierunku studiów,
- ogólnych celów i efektów kształcenia,
- możliwości zatrudnienia,
- możliwości kontynuacji kształcenia przez absolwentów,
- liczby punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji z podziałem na studia I i II stopnia,
- wymiaru, zasad i form odbywania praktyk,
- planów studiów I i II stopnia,
- uporządkowanych alfabetycznie sylabusów poszczególnych przedmiotów.

Zarówno treść informacji, jak i sposób ich upowszechniania w pełni zasługuje na pozytywną ocenę.

Przechowywanie efektów kształcenia

Na Uniwersytecie Szczecińskim obowiązują zapisy „Instrukcji kancelaryjnej”, której celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. Instrukcja ta określa zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych, w tym m. in.:

- Podział czynności kancelaryjnych;
- Obieg akt;
- Przyjmowanie, otwieranie i sprawdzanie wpływów;
- Ewidencjonowanie, rozdzielanie i przydzielanie wpływów;
- Rejestrowanie spraw;
- Formy załatwiania spraw;
- Wysyłanie pism;
- Przechowywanie akt spraw w komórkach organizacyjnych;
- Wykorzystanie informatyki w czynnościach kancelaryjnych;
- Przekazywanie akt do archiwum uczelnianego.

Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego, sporządzonego zgodnie z oznaczeniem przewidzianym w instrukcji oraz zgodnie z symbolami, które określa Pismo Okólne Prorektora ds. Kształcenia z dnia 7.12.2011 r.

Efekty kształcenia są dokumentem zatwierdzanym przez Radę Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług. Są one przechowywane w Sekcji Kształcenia w segregatorach uporządkowanych według roku akademickiego i kierunku studiów.

Natomiast brak jest przepisów (zarządzania Dziekana), z których wynikałoby w jaki sposób Wydział prowadzi dokumentację dotyczącą archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, suplementy oraz dyplomy prowadzona jest prawidłowo. Jedynie w suplementach wskazane jest w pkt. IV ust. 3 wpisów przy poszczególnych semestrach określenie roku akademickiego oraz wpisywanie oceny z pracy dyplomowej.

2.2).

Kierunkowe efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, co sprzyja opracowaniu przejrzystego systemu ich weryfikacji. Jedynym przeszkodą procesie szczegółowej weryfikacji efektów kształcenia studentów I i II stopnia studiów może być zbyt duża ich liczba, która łącznie obejmuje aż 126 pozycji określających zakładany zakres i poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Program nauczania w formie sylabusów jest udostępniany studentom w dziekanacie Wydziału. Studenci wiedzą o tym gdzie znajdują się sylabusy. Program studiów nie jest w pełni sformułowany i skonkretyzowany na język efektów kształcenia. Studenci pomimo tego umieją wskazać kompetencje i umiejętności, które nabywali i rozwijali podczas studiów na kierunku logistyka

Studenci podczas spotkania wyrazili przekonanie, że efekty kształcenia są weryfikowane w sposób precyzyjny oraz sprawiedliwy podczas zaliczeń i egzaminów z przedmiotów; umiejętności i wiedza są regularnie sprawdzane podczas zajęć, kiedy to wykonują konkretne zadania i są zobligowani do wykorzystania wcześniej zdobytych wiadomości i umiejętności.

2.3).

Znaczny poziom zaawansowania i szybkie tempo prac przygotowujących do wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji pozwalają sądzić, że system weryfikacji wszystkich szczegółowych efektów kształcenia zostanie w pełni wdrożony z początkiem nowego roku akademickiego.

Końcowa weryfikacja efektów kształcenia na I i II stopniu studiów odbywa się na podstawie pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Formalne warunki dopuszczenia studentów do egzaminu dyplomowego w bieżącym roku akademickim zostały określone w piśmie prodziekana ds. studenckich z 1,02.2012 roku skierowanym do wszystkich promotorów prac magisterskich i licencjackich. Studenci mają również do obowiązujących na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług „Zaleceń dotyczących redakcji pracy dyplomowej”. Można więc uznać, że pod względem formalnym wszystkie kategorie efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, w tym na końcowym etapie dyplomowania, zostały są przejrzyste i objęte systemem weryfikacji. Jednak wykazane w załączniku numer 5 nieprawidłowości w procesie dyplomowania oraz niska jakość niektórych z wybranych losowo prac licencjackich i magisterskich wskazuje na konieczność dalszego doskonalenia procesu weryfikacji końcowych efektów kształcenia poprzez ściślejszy nadzór promotorski, a

także przygotowanie listy pytań egzaminacyjnych, które pozwalałyby na pełniejszą weryfikację efektów kształcenia z zakresu logistyki.

Wybrane losowo zadania egzaminacyjne z takich przedmiotów, jak: Zarządzanie logistyczne i Logistyka dystrybucji, a także prace zaliczeniowe z Logistyki i zarządzania łańcuchami dostaw oraz prace projektowe z przedmiotu Marketing usług logistycznych, pozwalają na pozytywną ocenę systemu weryfikacji efektów kształcenia. W żadnym z wymienionych przypadków nie stwierdzono łamania zasad obiektywizmu i przejrzystości przy formułowaniu ocen.

Zajęcia dydaktyczne na odległość na kierunku *Logistyka* prowadzone są z wykorzystaniem platformy „moodle – elearning”. Nie negując przydatności platformy internetowej jako narzędzia wspomagającego tradycyjny proces dydaktyczny, wątpliwości budzi możliwość weryfikacji efektów kształcenia na odległość w formie testów zaliczeniowych, co jest deklarowane w przypadku takich przedmiotów, jak: Informatyka w logistyce, Systemy informatyczne w biznesie, Systemy informatyczne w transporcie międzynarodowym, Systemy informacji logistycznej, Kreatywność i innowacje, Logistyka i zarządzanie łańcuchem dostaw, Zarządzanie logistyczne, Marketing usług logistycznych, Negocjacje oraz Techniczno – ekonomiczne aspekty transportu drogowego.

Statystyka ocen uzyskiwanych przez słuchaczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wskazuje, że odsiew studentów z powodu złych wyników w nauce odbywa się przede wszystkim w ciągu pierwszego roku studiów. Łączna liczba skreślonych studentów ciągu dwóch pierwszych semestrów nauki na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia kształtuje się na poziomie powyżej 20%. W kolejnych latach kształcenia częściej zdarzają się rezygnacje ze studiów z przyczyn losowych, w tym z powodu braku opłaty za zajęcia dydaktyczne .

Podobna skala i przyczyny odsiewu odnotowywane są na studiach stacjonarnych II stopnia. Natomiast najmniej przypadków skreśleń z listy studentów z powodu nieuzyskania zaliczenia semestru (zaledwie 5 osób) występuje na studiach niestacjonarnych II stopnia.

Informacje o zasadach przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz egzaminu dyplomowego są opisane i ogólnie dostępne w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego, który został przyjęty Uchwałą Senatu nr 21/2010 w dniu 31 marca 2010 roku.

2.4).

Badaniem losów wszystkich absolwentów Wydziału zajmuje się powołane w strukturze Uczelni Biuro Karier. Ze względu na przeciągające się prace nad stworzeniem bazy danych o absolwentach dostęp do informacji o ich karierach zawodowych jest znacznie ograniczony.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego *ocena: w pełni*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Analiza stanu zaawansowania prac związanych dostosowania programu kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji na studiach I i II stopnia kierunku *Logistyka* dowodzi, że

Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług jest dobrze przygotowany do ich pełnego wdrożenia od roku akademickiego 2012/2013.

2.2) Kierunkowe efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, co sprzyja opracowaniu przejrzystego systemu ich weryfikacji.

2.3) Na podstawie analizy i oceny systemu weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia można stwierdzić, że jego konstrukcja i zasady sprzyjają prawidłowej weryfikacji uzyskiwanej wiedzy, umiejętności i kwalifikacji społecznych studentów. Jednak w związku ze wskazanymi uchybieniami w procesie dyplomowania zaleca się podjęcie działań doskonalących weryfikację końcowych efektów kształcenia, a zwłaszcza wzmocnienie nadzoru promotorskiego i standaryzację wymogów wobec prac licencjackich i magisterskich.

2.4) Nie negując dotychczasowych osiągnięć Wydziału w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, zaleca się przyśpieszenie działań związanych z monitorowaniem losów absolwentów oraz większego zaangażowania przedstawicieli branży Transportu-Spedycji i Logistyki w kształtowanie struktury efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

3.Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1).

Program kształcenia na I stopniu studiów realizowany jest w ciągu 6 semestrów, w ramach których spełnione są obowiązujące standardy kształcenia zarówno pod względem liczby i struktury godzin zajęć dydaktycznych, jak i liczby punktów ECTS zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia. Poza przedmiotami kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego, od drugiego roku studiów studenci mogą realizować również program przypisany do czterech oferowanych specjalności: „Transport międzynarodowy”, „Logistyka w biznesie”, „Projektowanie i eksploatacja systemów magazynowych” oraz „Relacje z klientami w procesach logistycznych”. W zależności od specjalności w trakcie 6 semestrów studenci realizują od 2001 do 2046 godzin dydaktycznych, z czego przedmioty kierunkowe i podstawowe to 765 godzin, a przedmioty specjalnościowe na studiach stacjonarnych od 525 do 570 godzin. Na studiach niestacjonarnych oferowane są takie same specjalności, w ramach których suma godzin dydaktycznych stanowi od 62 do 65% zajęć na studiach stacjonarnych. Przy czym wymiar przedmiotów podstawowych i kierunkowych realizowana jest w wymiarze przekraczającym 100% określonych w standardach kształcenia. Struktura przedmiotów do wyboru również spełnia minimalny wymóg 30% udziału w ogólnym wymiarze godzin.

Program kształcenia na II stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pod każdym względem spełnia wymagania obowiązujących standardów kształcenia. Od drugiego roku studiów studenci mają do wyboru program kształcenia w ramach oferowanych specjalności: „Systemy transportowe i logistyczne”, „Logistyka w biznesie”, „Menedżer łańcuchów dostaw”, „Relacje z klientami w międzynarodowych procesach logistycznych”. W zależności od specjalności studenci realizują program w wymiarze od 915 do 960 godzin na studiach stacjonarnych oraz od 672 do 708 godzin na studiach niestacjonarnych. Na studiach niestacjonarnych oferowane są takie same specjalności jak na studiach stacjonarnych, z czego przedmioty podstawowe i kierunkowe stanowią 100% wymaganych godzin wynikających ze standardów kształcenia. Ogólna liczba godzin i struktura przedmiotów spełnia wymogi

kształcenia na studiach niestacjonarnych. W sumie zajęcia dydaktyczne w zależności od specjalności stanowią od 73 do 75% godzin zajęć na studiach stacjonarnych. Ponadto udział przedmiotów do wyboru również spełnia minimalny wymóg 30% ogólnej puli godzin zajęć dydaktycznych.

Studenci akredytowanego kierunku są zdania, że dobór treści kształcenia jest odpowiedni. Zajęcia dydaktyczne ułożone są w taki sposób, by uzupełniać poszczególne kompetencje nabywane w trakcie cyklu kształcenia. Formy zajęć są odpowiednio dobrane do treści przedmiotu, jednak studenci zauważyli, że korzystniejsze dla ich kształcenia byłoby wprowadzenie większej ilości zajęć praktycznych.

Zespół oceniający nie wnosi zastrzeżeń wobec czasu trwania i zasad doboru treści kształcenia przedmiotów podstawowych i kierunkowych.

Zespół oceniający nie wnosi uwag co do prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Program kształcenia na studiach I stopnia obejmuje uzyskanie w trakcie studiów od 183 do 186 punktów ECTS na studiach stacjonarnych oraz od 180 do 182 punktów na studiach niestacjonarnych. Natomiast w trakcie studiów II stopnia student uzyskuje od 123-127 punktów ECTS na studiach stacjonarnych oraz od 121 do 126 na studiach niestacjonarnych. Czynnikiem określającym liczbę punktów ECTS jest liczba godzin kontaktowych studenta z nauczycielem akademickim oraz nakład pracy potrzebny do osiągnięcia oczekiwanych efektów kształcenia. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od przeciętnego studenta 25 godzin pracy. Władze Wydziału deklarują, że od roku akademickiego 2012/2013 uzyskiwana przez studentów liczba punktów ECTS będzie wynosić po 30 na każdy semestr studiów i 60 punktów w ciągu każdego roku akademickiego.

Na podstawie szczegółowej analizy deklarowanego sposobu szacowania liczby punktów na poszczególne przedmioty oraz ich rozdziału na kolejne semestry studiów nie stwierdzono uchybień w stosunku do obowiązujących regulacji prawnych, w tym w szczególności Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, z dnia 5 października 2011 r.

System ECTS wykorzystywany jest, jako narzędzie wspierające mobilność studentów, przy przenoszeniu studentów z innych uczelni, studentów wznawiających studia, bądź realizujących semestr studiów na uczelniach partnerskich w programie LLP Erasmus. W ramach tego programu Wydział posiada umowy bilateralne z 21 uczelniami, które oferują studia w języku angielskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim i portugalskim. Studenci mają pełny dostęp do informacji o wyjazdach na stronie internetowej Wydziału. Poziom mobilności studentów ocenianego kierunku studiów jest jednak nadal niewielki. W roku akademickim 2010/2011 na studia zagraniczne wyjechało zaledwie 9 osób studiujących na kierunku *Logistyka*.

Studenci studiów stacjonarnych mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia dzięki przedmiotom fakultatywnym, których wybór jest wystarczający. Dzięki możliwości wyboru lektoratu języka obcego, zgodnego z ich zainteresowaniami, czy też zgodnego z językiem obowiązującym na uczelni zagranicznej, na której chcieliby studiować.

Studenci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę, iż w ich przypadku nie ma możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, mają bardzo ograniczoną ilość przedmiotów do wyboru. A przez to nie mają szansy by bardziej sprofilować swój kierunek kształcenia.

Na podstawie przeprowadzonej analizy planów i programów studiów z perspektywy sekwencji przedmiotów oraz ich modułów w ramach I i II stopnia studiów nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości. Przypadki zaburzenia logiki procesu kształcenia polegają jedynie na powtórzeniach treści programowych z zakresu podstaw logistyki i zarządzania łańcuchami dostaw na II stopniu studiów, co usprawiedliwione jest jednak wynikającą z wdrażania zasad procesu bolońskiego liberalizacją rekrutacji na studia II stopnia spośród absolwentów z różnych kierunków studiów.

Zaliczenie praktyk zawodowych w ramach studiów I stopnia na kierunku *Logistyka* obowiązuje zarówno studentów studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Zgodnie z regulaminem studiów studenckie praktyki zawodowe trwają nie mniej niż 4 tygodnie i mogą być realizowane od drugiego do piątego semestru studiów. Praktyki przeprowadzane są zgodnie z uzgodnionym programem oraz na podstawie stosownej umowy. Władze Wydziału deklarują pomoc przy wyborze miejsca odbywania praktyk, tak aby było ono związane ze studiowanym kierunkiem i specjalnością, a tym samym było związane z praktyką zarządzania logistycznego.

Przebieg praktyk dokumentowany jest w Dzienniku Praktyki Zawodowej, który jest podstawą zaliczenia przez Opiekuna Praktyk Zawodowych najpóźniej do końca piątego semestru. Opiekun Praktyk Zawodowych WZiEU może zaliczyć odbycie praktyki, również wtedy, kiedy student udokumentuje doświadczenie zawodowe lub prowadzenie działalności gospodarczej w okresie nie krótszym niż 3 miesiące. Podstawą zwolnienia jest dostarczenie do Opiekuna Praktyk Zawodowych WZiEU stosownych dokumentów. Należy stwierdzić, że sposób organizacji i zaliczania praktyk jest właściwie udokumentowany oraz sprzyja deklarowanym celom i efektom kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

Organizacja procesu kształcenia realizowana jest zgodnie z obowiązującym Regulaminem Studiów. Kształcenie odbywa się według planu studiów i programów nauczania uchwalonych przez Radę Wydziału. Terminy zjazdów i harmonogramy zajęć są podawane do wiadomości studentów z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym. Na podkreślenie zasługuje fakt, że zajęcia odbywają się w blokach nieprzekraczających 3 godzin dydaktycznych z jednego przedmiotu i tego samego rodzaju zajęć.

Dopuszczalna liczebność grup studenckich określona została w Uchwale nr 35/2007 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 29 marca 2007, według której maksymalna liczebność wynosi odpowiednio:

- wykłady – do 200 osób,
- ćwiczenia – 20-30 osób,
- ćwiczenia laboratoryjne – 12-15 osób,
- seminarium dyplomowe na I stopniu – 10-15 osób,
- seminarium dyplomowe na II stopniu – 8-12 osób.

Według dostępnej dokumentacji na ocenianym kierunku studiów nie występują istotne przekroczenia liczebności grup.

Zgodnie z obowiązującym na Uniwersytecie Szczecińskim Regulaminem Studiów szczególnie uzdolnieni studenci mają możliwość kształcenia w ramach IOS - Indywidualna Organizacja Studiów lub IPSiPN - Indywidualny Plan Studiów i Program Nauczania. Indywidualizacja procesu kształcenia na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług jest

wykorzystywana przez stosunkowo dużą grupę słuchaczy. W semestrze zimowym roku akademickim 2011/2012 z IOS w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na I i II stopniu naukę podjęło aż 63 studentów kierunku *Logistyka*.

Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług oferuje także szereg udogodnień dla studentów niepełnosprawnych, które polegają na prawie do ulgi w opłatach za zajęcia dydaktyczne w wysokości 30%, dostępie do specjalnych miejsc parkingowych i dostosowanych do ich potrzeb obiektów dydaktycznych. W roku akademickim 2011/2012 na ocenianym kierunku studiów studiowało 22 studentów z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

Studenci wybitnie zdolni, niepełnosprawni, czy znajdujący się w trudnej sytuacji mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów, a dzięki temu mają możliwość kształtowania swojego programu studiów, ale oprócz tego mają możliwość indywidualnego zaliczania przedmiotów. Studenci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę, iż w ich przypadku uzyskanie Indywidualnej Organizacji Studiów nie nastęrcza trudności ale za to nie wszyscy prowadzący zajęcia dydaktyczne akceptują to, że konkretny student ma IOS i wymagania oraz zasady zaliczenia przedmiotu (w tym obecności) pozostają jednakowe dla wszystkich, nawet osób objętych IOS.

Mimo właściwego określenia profili specjalnościowych absolwentów oraz uwzględnienia w efektach kształcenia na I i II poziomie studiów na kierunku *Logistyka* wiedzy i umiejętności z zakresu finansów i bankowości, to można mieć jednak pewne zastrzeżenia wobec spójności programowej w ramach przedmiotów specjalnościowych, które polegają przede wszystkim na:

- uwzględnieniu w programach nauczania wszystkich specjalności kierunku *Logistyka* przedmiotu *Finanse publiczne* na studiach I stopnia oraz *Rynki kapitałowe* na studiach II stopnia,
- powielaniu merytorycznej zawartości i zalecanej literatury w różnych mutacjach przedmiotów związanych z zarządzaniem łańcuchami dostaw, w tym zwłaszcza efektywnościowych aspektów ich funkcjonowania w ramach, takich przedmiotów jak: *Rachunek ekonomiczny w łańcuchu logistycznym*, *Analiza efektywności sieci dostaw*, *Controlling kosztów w logistyce*, *Rachunkowość zarządcza w logistyce*, etc.

O ile problematyka rachunku kosztów i efektywności systemów logistycznych wymaga jedynie uporządkowania, podziału i koordynacji treści programowych w ramach sylabusów z poszczególnych przedmiotów, to celowość powszechnego kształcenia studentów *Logistyki* w zakresie finansów publicznych i rynków kapitałowych jest wątpliwa.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, dostosowanych do struktury kwalifikacji absolwentów kierunku *Logistyka* oraz w pełni odpowiada obowiązującym standardom kształcenia

3.2) Treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość z zakładanymi efektami kształcenia. Wątpliwości budzi jedynie zasadność uwzględnienia w kierunkowych efektach kształcenia na poziomie studiów I i II stopnia na kierunku *Logistyka* wiedzy i umiejętności z zakresu finansów publicznych, rynków kapitałowych czy bankowości, w

sytuacji gdy w ramach oferty specjalnościowej nie uwzględniono logistyki w sferze usług publicznych.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

4.1).

Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia na kierunku *Logistyka* oraz ich liczba umożliwiają w stopniu wystarczającym realizację zakładanych celów i efektów kształcenia. Zarówno nauczyciele akademicy zaliczani jak i nie zaliczani do minimum kadrowego, a prowadzący zajęcia na kierunku *Logistyka* posiadają wymagane przygotowanie dokumentowane dorobkiem naukowym jak i zawodowym. Specjalności naukowe poszczególnych pracowników w znacznym stopniu się uzupełniają i łącznie kształtują właściwą podstawę do osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *Logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek), w jakim wymiarze realizuje pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Logistyka* w Uniwersytecie Szczecińskim na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług. Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Ponadto znajduje się tam również dokumentacja dotycząca prowadzonych postępowań konkursowych na odpowiednie stanowiska, związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej. Na Wydziale oświadczenia zostały podpisane w dniu 23 września 2011 r.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *Logistyka*, co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 90 godzin (doktorzy).

Do minimum kadrowego kierunku *Logistyka* zostało zaliczonych 12 osób: 6 osoby z tytułem naukowym profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego (wszystkie osoby z zakresu kierunku *Logistyka* oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora – także wszystkie osoby do zakresu kierunku *Logistyka*).

Kierunek studiów *Logistyka* przynależy do obszaru nauk społecznych i jest on w bardzo wysokim stopniu reprezentowany przez osoby zaliczane do minimum kadrowego. W minimum kadrowym znajdują się reprezentanci najważniejszych i licznych gałęzi wiedzy dyscypliny *Logistyka* pokrywających treści kształcenia oferowane na kierunku *Logistyka*.

Zespół oceniający biorąc pod uwagę: dorobek naukowy, wymagania formalne, obciążenia dydaktyczne oraz złożone oświadczenia proponowanej do minimum kadrowego kadry nauczycieli akademickich stwierdza, iż wymagania określone w

rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 roku dotyczące minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia ocenianego kierunku zostały spełnione.

Występuje wysoka stabilność minimum kadrowego. Praktycznie wszystkie osoby zaliczane do minimum kadrowego są zatrudnione w Uczelni, co najmniej od kilkudziesięciu do kilku lat.

Skład minimum kadrowego na kierunku *Logistyka* prowadzonego na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług w perspektywie długookresowej jest w miarę stabilny. Jednakże zwraca się uwagę na fakt, iż z 12 osób zaliczonych do minimum kadrowego 41,7% (5 osób) jest zatrudnionych na czas określony, tj. roku do 2012 (3 osoby) i 2013 (2 osoby).

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *Logistyka*, do liczby studentów na tym kierunku **jest spełniony i wynosi 1:68 (12:816).**

Generalnie obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń. Nauczyciele akademicki prowadzą przedmioty związane z ich specjalnością naukową. Prowadzenie części zajęć o charakterze specjalistycznym powierzono praktykom.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

Ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna. Wykładowcy najczęściej prowadzą zajęcia w sposób kompetentny, przyjazny i zachęcający do aktywności słuchaczy. Studenci są zainteresowani przekazywanymi treściami. Udział praktyków w prowadzeniu przedmiotów specjalnościowych należy ocenić pozytywnie.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Dobór kadry odbywa się na zasadach określonych w Statucie Uczelni. Dziekan zwołuje posiedzenie Komisji na którym zostają ustalone zasady i terminy konkursu. Następnie ogłasza konkurs na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz na stronie internetowej Wydziału. Po upływie terminu zgłoszenia udziału w konkursie, Dziekan (przewodniczący Komisji) zwołuje posiedzenie Komisji w celu rozstrzygnięcia konkursu, podjęcia uchwał o dopuszczeniu bądź nie dopuszczeniu do konkursu i uchwały o wyłonieniu kandydata na stanowisko.

Komisja przedstawia wyniki Dziekanowi, który składa wniosek Radzie Wydziału w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zatrudnienia danego kandydata i poddaje wniosek pod głosowanie tajne. Dokumenty wraz z opinią Rady Wydziału zostają przekazane do Działu Spraw Osobowych Uniwersytetu Szczecińskiego do dalszej procedury zatrudnieniowej.

W przypadku zatrudnienia na stanowisko profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego na podstawie mianowania, dokumentacja konkursowa po procedowaniu przez Radę Wydziału zostaje przekazana do Rektora US w celu przedstawienia wniosku na posiedzeniu Senatu US. W Uczelni, a także na Wydziale (poza zwyczajowymi) nie ma opracowanych i sformalizowanych procedur i kryteriów doboru i weryfikacji kadry dydaktycznej związanych z prowadzeniem odpowiedniej polityki kadrowej (poza Statutem), co jest niezbędnym elementem zapewnienia funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnia jakości kształcenia.

W zakresie planowania zatrudnienia corocznie opracowywany jest plan zatrudnienia. Plan ten sporządzany jest przez poszczególnych Kierowników Katedr.

Zgodnie z obowiązującą na Uniwersytecie procedurą plan jednostki przekazywany jest do Działu Spraw Osobowych. Proces rekrutacji inicjuje Kierownik Katedry, który uzasadniając potrzebę zatrudnienia (m.in. planem obciążeń Katedry) wnioskuje do Dziekana o zatrudnienie pracownika naukowo – dydaktycznego. Oferta pracy podawana jest do publicznej wiadomości (konkurs na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz na stronie internetowej Wydziału)

Zgodnie z regulaminem konkursu (załącznik nr 7 do Statutu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 29.09.2011) Dziekan zwołuje posiedzenie Komisji na którym zostają ustalone zasady i terminy konkursu. Następnie ogłasza konkurs na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz na stronie internetowej Wydziału. Po upływie terminu zgłoszenia udziału w konkursie, Dziekan (przewodniczący Komisji) zwołuje posiedzenie Komisji w celu rozstrzygnięcia konkursu, podjęcia uchwał o dopuszczeniu bądź nie dopuszczeniu do konkursu i uchwały o wyłonieniu kandydata na stanowisko. Komisja przedstawia wyniki Dziekanowi, który składa wniosek Radzie Wydziału w sprawie wyrażenia opinii dot. zatrudnienia danego kandydata i poddaje wniosek pod głosowanie tajne. Dokumenty wraz z opinią Rady Wydziału zostają przekazane do Działu Spraw Osobowych Uniwersytetu Szczecińskiego do dalszej procedury zatrudnieniowej. W przypadku zatrudnienia na stanowisko profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego na podstawie mianowania, dokumentacja konkursowa po procedowaniu przez Radę Wydziału zostaje przekazana do Rektora US w celu przedstawienia wniosku na posiedzeniu Senatu US. Podstawowym warunkiem zatrudniania nauczycieli akademickich jest praca na pierwszym etapie, w pełnym wymiarze czasu na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług. Dodatkowym kryterium branym pod uwagę jest doświadczenie zawodowe zdobyte w przedsiębiorstwach i instytucjach, przydatne z punktu widzenia badań naukowych oraz zajęć dydaktycznych.

Na Wydziale stosowany jest system okresowej oceny nauczycieli akademickich, zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie Wyższym oraz Statutem US (Dział Rozdział 4). Oceny dokonuje Komisja powołana przez Radę Wydziału raz do roku przed końcem roku akademickiego (maj-czerwiec).

W skład Komisji wchodzi Dziekan, co najmniej jeden Prodziekan oraz Kierownik Katedry - przełożony ocenianego pracownika. Przy ocenie bierze się pod uwagę kryteria określone w Statucie Uniwersytetu, ze szczególnym uwzględnieniem badań naukowych, dydaktyki, kształcenia studentów, upowszechniania wiedzy, współdziałania z gospodarką narodową (m.in. udział w projektach na rzecz regionu) oraz innymi ośrodkami nauki, itd. Ponadto począwszy od bieżącego roku akademickiego w ocenie zostaną uwzględnione również kryteria związane z realizacją systemu jakości kształcenia (m.in. wyniki ankietyzacji studentów w zakresie prowadzonych zajęć, wyniki hospitacji zajęć, przegląd struktury wystawianych ocen, przegląd jakości prac okresowych). Założeniem polityki w zakresie przeprowadzania ocen okresowych jest w większym stopniu niż dotychczas uwzględnianie informacji, uwag, ocen, wyników analiz przeprowadzanych na Wydziale w celu doskonalenia pracy nauczycieli akademickich (m.in. w zakresie prowadzenia zajęć, pracy naukowej, realizacji projektów).

Podstawowym celem polityki kadrowej prowadzonej na Wydziale jest zagwarantowanie wysokiej jakości kształcenia oraz prowadzonych przez pracowników badań naukowych. Mając na uwadze powyższe priorytety Władze Dziekańskie stworzyły na Wydziale system

wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych w takich płaszczyznach jak:

Tabela 1. Wykaz i liczba przyznanych stypendiów doktorskich i habilitacyjnych oraz urlopów naukowych w latach 2008-2011.

Rok	Liczba stypendiów doktorskich	Liczba stypendiów habilitacyjnych	Liczba przyznanych urlopów naukowych
2008	7	2	0
2009	9	2	4
2010	9	-	2
2011	10	12	0

- 1. dofinansowanie szkoleń: językowych, pedagogicznych, metodycznych**
- 2. stypendia i staże zagraniczne w ramach Programu LLP Erasmus**

Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług w roku akademickim 2011/2012 posiada 18 umów dwustronnych zawartych w ramach Programu LLP Erasmus. Umowy obejmują współpracę z ośrodkami dydaktycznymi w następujących krajach: Bułgaria, Czechy, Dania, Łotwa, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Turcja, Węgry, Włochy, Niemcy, Hiszpania. W ramach podpisanych umów w roku akademickim 2011/2012 do wyjazdu zgłosiło się ponad dwudziestu pracowników, spośród których wybrane zostały cztery osoby na wyjazdy szkoleniowe STT, a także cztery osoby na wyjazdy dydaktyczne STA.

W poprzednich latach akademickich (2010/2011 oraz 2009/2010) Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług posiadał 15 umów podpisanych w ramach Programu LLP Erasmus. W roku akademickim 2010/2011 spośród pracowników Wydziału z wyjazdów skorzystało pięć osób, a w roku 2009/2010 – jedna osoba.

Efekt wspierania rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych jest (dane dla całego Wydziału):

1. liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników naukowych w okresie 2007-2012 (21 doktoratów, 4 habilitacje, 2 profesury),
2. 10-miesięczne Stypendium Komisji Fulbrighta pracownika WZiEU w 2010 r.,
3. stypendia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego na realizację prac doktorskich – przyznane 12 osobom w okresie 2008-2011,
4. granty MNiSzW (obecnie Narodowego Centrum Nauki) przyznane 33 osobom w okresie 2008-2012.

Wydział podejmuje działania w zakresie dywersyfikacji źródeł finansowania oraz zwiększenia własnego udziału finansowego, szczególnie z uwzględnieniem sfery badawczo – rozwojowej. Ten kierunek polityki wynika z faktu, że zgodnie z prognozą demograficzną, również w kolejnych latach zmniejszy się liczbę studentów, a w konsekwencji zmniejszy się strumień finansowych wpływów związanych z działalnością dydaktyczną. Obecnie głównym źródłem finansowania Wydziału jest dotacja oraz opłaty za usługi dydaktyczne (studia

niestacjonarne, studia podyplomowe, szkolenia, kursy). W zakresie tego systemu finansowego (usługi dydaktyczne) Wydział będzie podejmował działalność w celu zwiększenia przychodów z tytułu studiów podyplomowych oraz kursów. Zwiększenie to wynika z faktu wzrostowego rynku usług edukacyjnych związanych z koniecznością tzw. uczenia się przez całe życie. Przesłanką argumentującą to założenie jest fakt, że średnia w Unii Europejskiej szkoleń tego typu to 15% populacji, a w Polsce wynosi obecnie 5%. Istotnym elementem przy tego typu aktywności jest realizacja studiów podyplomowych i kursów z uwzględnieniem środków POKL (EFS) oraz bezpośrednio zamówienia zainteresowanych przedsiębiorstw.

W zakresie zwiększenia przychodów z działalności badawczo – rozwojowej Wydział intensyfikuje ilość składanych i pozyskiwanych grantów NCN i NCBiR. Istotnym elementem w tej polityce są realizowane studia doktoranckie (od przyszłego roku akademickiego planowane są dwa potoki Ekonomia i Finanse). Dodatkowo Wydział pozyskuje środki związane z realizacją projektów wdrożeniowych. Przykładem są projekty realizowane dla MŚP w oparciu o bon na innowacyjność (raport w załączeniu). Dodatkowo Wydział intensyfikuje przychody z posiadanego majątku tj. wynajem powierzchni reklamowych, pomieszczeń, wynajem i udostępnienie sal dydaktycznych. Działania te pozwalają finansować część kosztów stałych Wydziału. Można stwierdzić, że powyższe działania przynoszą efekty poprzez uwzględnienie udziału środków finansowych wynikających z aktywności badawczo – rozwojowej Wydziału.

W toku spotkania z pracownikami prowadzącymi zajęcia na akredytowanym kierunku studiów podnoszono szereg zagadnień. Wszystkie one koncentrowały się wokół następujących problemów:

1. Wymagań stawianych podstawowej jednostce organizacyjnej w związku z nowelizacją Ustawy oraz przyjęciem Krajowych Ram Kwalifikacji,
2. Zasad opisu efektów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji szczególnie w zakresie opiniowania efektów kształcenia przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz wymagań rynku pracy,
3. Konieczności modyfikowania programu kształcenia zgodnie z wykształconą przez Wydział szkołą naukową oraz wymaganiami otoczenia, zwłaszcza rynku pracy,
4. Znaczenia rozwoju badań naukowych, zwłaszcza młodej kadry dla doskonalenia oferty dydaktycznej tej jednostki podstawowej Uniwersytetu,
5. Roli kontaktów z praktyką i podmiotami otoczenia dla tworzenia programów kształcenia odpowiadających przyszłym wyzwaniom rozwoju społeczno-gospodarczego.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego ocena: wyróżniająco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 4.1) Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów w ramach licencjackiej ścieżki kształcenia są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek z odpowiadających im dziedzin i dyscyplin naukowych.
- 4.2) Minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów tworzy 12 nauczycieli akademickich, w tym 6 osób z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne w odpowiednim wymiarze godzin, przekraczającym określone w przepisach prawa wymogi dla prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wszyscy nauczyciele z minimum posiadają

dorobek z zakresu kształcenia, co odzwierciedla **ponad pięćdziesięcioletni dorobek szczecińskiej szkoły ekonomiki transportu.**

- 4.3) Władze Wydziału prowadzą stabilną i transparentną politykę personalną oraz stwarzają warunki do rozwoju naukowego własnej kadry dydaktycznej.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Baza dydaktyczna będąca w dyspozycji Wydziału spełnia wymogi związane z realizacją procesu dydaktycznego. Wydział dysponuje 5 salami wykładowymi (od 80 do 175 miejsc) oraz 14 salami ćwiczeniowymi (od 28 do 42 miejsc). Większość sal wykładowych i ćwiczeniowych posiada nagłośnienie oraz sprzęt multimedialny (szczegółowy wykaz zasobów zawiera Załącznik nr 6 Raportu Samooceny). W budynku Wydziału znajduje się bezpośredni dostęp do bezprzewodowego Internetu. Sale komputerowe wyposażone są w specjalistyczne oprogramowanie, m.in.

- Comarch Optima - system klasy ERP dedykowanych dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- Microsoft Dynamics (wersje NAV i AX) - system klasy ERP dedykowanych dla średnich i dużych przedsiębiorstw,
- SAP 6.0 - system klasy ERP dedykowanych dla średnich i dużych przedsiębiorstw,
- systemy CRM do prezentacji możliwości zarządzania relacjami z klientem,
- TETA CRM, Microsoft CRM 4.0).

Baza dydaktyczna została w ostatnim czasie powiększona za sprawą realizacji modernizacji budynku A i B Wydziału.

W budynku Wydziału znajduje się biblioteka wydziałowa, której zasoby kształtują się w sposób następujący: wydawnictwa zwarte: 19.617 woluminów + 2.265 woluminów depozyt stały z Biblioteki Ekonomicznej, wydawnictwa ciągłe – 2.959 woluminów, prenumerata czasopism - 89 tytułów. Istnieje także możliwość wykorzystania baz bibliotecznych on-line:

- zagraniczne: Amadeus, Bankscope, ProQuest, Emerald, EBSCO, GMID, Oxford University Press, Elsevier Science, Web of Knowledge, Springer Link, ISTOR,
- polskie: Bankowość - Finanse – Samorząd, EMIS, InforLEX Administracja, ibuk.pl.

W związku z realizacją projektu *Service Inter Lab* w przyszłości baza dydaktyczna i infrastruktura Wydziału zostanie jeszcze rozbudowana. Plany i opis projektu CENTRUM TRANSFERU WIEDZY I INNOWACJI DLA SEKTORA USŁUG przedstawiono w załączniku 7 Raportu Samooceny.

Praktyki przeprowadzane są zgodnie Regulaminem Praktyk oraz z opracowanym (na ogół wspólnie z pracodawcą) programem, który uwzględnia możliwość poznania różnych stanowisk i środowisk pracy. Praktyki organizowane są na podstawie umowy. Ponadto, Opiekun Praktyk Zawodowych WZiEU może zwolnić studenta z odbycia praktykę na podstawie udokumentowanego doświadczenia zawodowego studenta lub prowadzenie działalności gospodarczej w okresie nie krótszym niż 3 miesiące. Przebieg praktyk dokumentuje Dziennik Praktyki Zawodowej. Zakres merytoryczny praktyk obejmuje zagadnienia związane z szeroko rozumianą logistyką. Wykaz specjalistycznych firm współpracujących jest bardzo szeroki i stanowi ofertą do wyboru dla studenta.

Placówki w których odbywają się praktyki są dobierane pod kątem kierunku studiów, nie są to przypadkowe instytucje. Student może sam również zaproponować miejsce praktyk.

Studenci studiów niestacjonarnych w związku z pracą zawodową zaliczają praktyki na podstawie zaświadczenia z pracy.

Baza dydaktyczna Uczelni została przez studentów oceniona bardzo pozytywnie, jednak studenci dostrzegli brak szatni. Odnowiony budynek przy ulicy Cukrowej jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu. W budynku znajdują się windy umożliwiające poruszanie się między piętrami. Studenci zwrócili uwagę na bardzo dobrze wyposażone sale dydaktyczne, posiadające podstawowy sprzęt multimedialny. Na wizytowanym Wydziale znajduje się studencka stołówka, która cieszy się uznaniem studentów.

Praca biblioteki wydziałowej i stosunek pracowników biblioteki do studentów został oceniony wysoko. Studenci zwrócili uwagę na bardzo komfortowe usytuowanie czytelni i biblioteki oraz stan księgozbioru, który w opinii większości studentów jest wystarczający względem ich potrzeb. Osoby studiujące w trybie niestacjonarnym podkreślały jednak, iż czas pracy biblioteki można byłoby bardziej zoptymalizować względem ich potrzeb – obecności na uczelni i dostosować pracę biblioteki podczas zjazdów do czasu trwania zajęć. Zaakcentowali również, że często nie są w stanie zdobyć czy oddać książki z biblioteki właśnie ze względu na pory otwarcia, bądź ilość dostępnych egzemplarzy.

Uczelnia prowadzi własne Domy Studenckie, z których standardu studenci są bardzo zadowoleni.

Odnowiony budynek przy ulicy Cukrowej jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu. W budynku znajdują się windy umożliwiające poruszanie się między piętrami. Brak jest oznaczeń dla osób niewidomych bądź niedowidzących.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego ocena: w pełni,

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- Uczelnia zapewnia bardzo dobrą infrastrukturę dydaktyczną.
- Budowa CENTRUM TRANSFERU WIEDZY I INNOWACJI DLA SEKTORA USŁUG, będąca w ostatniej fazie zwiększy zasoby dydaktyczne Wydziału.
- Zasoby biblioteczne: podręczniki, monografie, czasopisma oraz dostęp do baz bibliograficznych jest na dobrym poziomie.
- Należałoby jednak zadbać o to by na Wydziale znajdowała się szatnia.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Geneza Wydziału związaną z badaniami z zakresu ekonomiki transportu o ponad 60-letniej historii. W 1950 powstaje Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Szczecinie specjalizująca się w dziedzinie transportu, w 1955 zostaje włączona WSE jako Wydziału Inżynierijno - Ekonomicznego Transportu Drogowego do nowopowstałej Politechniki Szczecińskiej, a od 1985 wchodzi w skład powstającego Uniwersytetu Szczecińskiego. W 1990 Instytut Ekonomiki Transportu osiąga samodzielność akademicką jako Wydział Transportu i Łączności, przekształcenie nazwy na obecną nastąpiło w 1999 roku. Zatem można już na podstawie tej historii stwierdzić, że miejsce badań z zakresu logistyki jest znaczące w ofercie dydaktycznej i naukowo- badawczej wizytowanego Wydziału.

Załącznik 8 Raportu Samooceny na 30 stronach prezentuje osiągnięcia badawczo-naukowe z okresu 2009-2011 roku z zakresu logistyki, a dotyczące ocenianego kierunku kształcenia. **Dorobek ten zasługuje na wyróżnienie**, ponieważ prowadzone badania naukowe mają silny pozytywny wpływ na kształtowanie programu i jego realizację.

Na wizytowanym Wydziale działają koła naukowe silnie powiązane z ocenianym kierunkiem: Koło Naukowe Łączności, Koło Naukowe Logistyków – LogUS, Koło Naukowe Transportu, Koło Naukowe Turystyki „KonTourUS”, Koło Naukowe Komunikacja w Biznesie, Koło Naukowe Finansistów Samorządowych, Koło Naukowe Integracji Europejskiej EURINUS, Koło Naukowe SAMUS, Koło Naukowe Ekonomii – EconomUS, Koło Naukowe Podatków – FISCUS. W kontekście wizytowanego kierunku „logistyka” najistotniejsze są prace Koła Naukowego Logistyków „LogUS” oraz Koło Naukowe Transportu.

Koło naukowe LogUs organizuje seminaria z praktykami i naukowcami. Studenci aktywnie uczestniczą w konferencjach organizowanych przez inne ośrodki naukowe - „Warszawskie dni logistyki”. Cyklicznie organizowany jest również „Dzień Logistyki na WZiEU”, podczas którego prezentowane są najbardziej aktualne zagadnienia związane zarówno z aspektem teoretycznym, jak i praktycznym logistyki.

Dzięki studenckiemu ruchowi naukowemu, studenci mają możliwość rozszerzania swojego toku kształcenia o interesujące ich treści, dzięki temu rozszerza się proces indywidualizacji kształcenia. Z pewnością ma to korzystny wpływ na jakość kształcenia na wizytowanym kierunku.

Raport Samooceny na stronach 15-16 przedstawia zakres wspierania mobilności studenckiej i jej wpływ na proces kształcenia, na indywidualizację tego procesu. Współpraca ta dotyczy zarówno studentów jak i pracowników.

Dzięki współpracy z podmiotami gospodarczymi studenci mają możliwość zapoznania się z praktyką, co jest niezwykle cenne w ich procesie kształcenia. Studenci w ramach wymiany LPP Erasmus mają okazję nawiązywać międzynarodowe kontakty naukowe, które w przyszłości mogą owocować zacieśnieniem się współpracy naukowej jednostek dydaktycznych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ocena: wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- Dorobek naukowo-badawczy z zakresu ekonomiki transportu, a dzisiaj z logistyki obejmuje ponad pięćdziesięcioletni okres, co zostało udokumentowane I kategorią naukową i punktowanymi czasopismami, kształceniem kadry (doktoraty i habilitacje)
- Studenci wizytowanego kierunku biorą udział w studenckim ruchu naukowym. Opiekunowie kół wspierają rozwój naukowy studentów. Współpraca w ramach programu LPP Erasmus sprzyja nie tylko mobilności studentów, ale również rozwojowi naukowemu.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1).

Zasady rekrutacji studentów na kierunek *Logistyka* reguluje uchwała nr 37/2010 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 27.05.2010r. W Uchwale określono w szczególności tryb powoływania Komisji Rekrutacyjnej, jej zadania, dokumenty wymagane od kandydatów. Podobnie jak na inne kierunki studiów w Uniwersytecie Szczecińskim

podstawą kwalifikacji na studia I stopnia jest ważona liczba punktów uzyskanych z egzaminu maturalnego z wybranych przedmiotów. Przyjęcie kandydata na studia II stopnia następuje na podstawie postępowania rekrutacyjnego, którego zasadniczym elementem na kierunku *Logistyka* jest:

- konkurs ocen na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, studiów jednolitych magisterskich;
- złożenie wymaganych dokumentów.

Kandydaci są przyjmowani na kierunek *Logistyka* II stopnia według kolejności wynikającej z wielkości sumy punktacji: $W=0,5O+0,5\dot{S}$, gdzie:

- O – ocena na dyplomie ukończenia studiów I-go stopnia, II-go stopnia, jednolitych magisterskich;

- \dot{S} – średnia przebiegu studiów I-go, II-go stopnia, jednolitych magisterskich potwierdzona przez uczelnię kandydata i wyliczona według zasad zgodnych z regulaminem studiów ukończonej uczelni.

Reasumując należy stwierdzić, że przyjęte zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określonej grupy kandydatów, ale ze względu na zbyt małą ich liczbę nie pozwalają na ich odpowiednią selekcję z uwzględnieniem posiadanej wiedzy i umiejętności, które sprzyjają osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia na II stopniu studiów.

Rekrutacja na wizytowany kierunek nie dyskryminuje żadnej grupy kandydatów. Przyjęte założenia rekrutacyjne umożliwiają dobór kandydatów posiadających kompetencje, dzięki którym będzie możliwe osiągnięcie określonych umiejętności.

7.2).

Na podstawie analizy prac przejściowych i egzaminacyjnych z wybranych przedmiotów nie stwierdzono przypadków braku obiektywizmu przy formułowaniu ocen. Treść sprawdzonych zadań egzaminacyjnych z takich przedmiotów, jak: Zarządzanie logistyczne i Logistyka dystrybucji, a także prac zaliczeniowych z Logistyki i zarządzania łańcuchami dostaw oraz prac projektowych z przedmiotu marketing usług logistycznych, wskazuje, że system ocen osiągnięć studentów sprzyja procesowi uczenia się i jest właściwie wystandaryzowany.

Program nauczania i zasady zaliczenia przedmiotu przedstawiane są studentom podczas pierwszych zajęć w cyklu dydaktycznym. Cały system oceny jest wg studentów zorientowany na proces uczenia się – bieżąca weryfikacja wiedzy podczas zajęć.

Studenci poinformowali, że nie mają problemu z dostępem do prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych. Studenci zaakcentowali, że tylko sporadycznie ma miejsca odwoływanie dyżurów pracowników dydaktycznych. Jednakże studenci studiów niestacjonarnych zauważyli, że konsultacje najczęściej mają miejsce w ciągu tygodnia, a oni jako studenci zaocznicy nie mają możliwości skorzystania z nich. Ponadto podczas spotkania poinformowali, że część zaliczeń i egzaminów z przedmiotów odbywa się w trakcie tygodnia, co w znaczący sposób koliduje z ich pracą i codziennymi obowiązkami. Studenci wiedzą, że mają możliwość skorzystania z egzaminu komisyjnego.

7.3).

Uczelnia umożliwia studentom wyjazdy w ramach programu LLP Erasmus. Niezbędnych informacji na temat programu oraz pomocy w załatwieniu formalności udziela studentom koordynator wymiany. Oferta Uczelni partnerskich w programie LLP Erasmus jest niezwykle bogata i co ważne, większość z oferowanych miejsc w ramach studiów zagranicznych jest wykorzystywanych. Studenci chętnie wybierają uczelnie, gdzie językiem wykładowym jest angielski, z uwagi na łatwość w komunikacji.

Dzięki możliwości wyjazdów w ramach LLP Erasmus studenci wizytowanego kierunku mają okazję uzupełnić swoją wiedzę i umiejętności, a tym samym w pełni sprawdzić czy to co potrafią w jakiś sposób przekłada się na to co potrafią osoby studiujące ten sam kierunek w innym kraju.

7.4).

Studenci studiów stacjonarnych wizytowanego kierunku czują się w pełni objęci opieką naukową i dydaktyczną, czynnie biorą udział w ruchu naukowym. Konsultacje są odpowiednie w stosunku do ich potrzeb, a terminy egzaminów i zaliczeń są z nimi konsultowane a nie narzucane. Studenci studiów niestacjonarnych zauważyli, że nie mają możliwości w pełni korzystać z możliwości konsultacji, ponieważ bardzo często odbywają się one w ciągu tygodnia. Studenci bardzo pozytywnie ocenili działalność władz wydziału oraz ich dostępność podczas dyżurów i poza nimi. Bardzo preferowaną formą kontaktu z wykładowcami jest poczta elektroniczna.

Studenci posiadają dostęp do wszystkich niezbędnych informacji związanych z tokiem studiów, w tym harmonogramów zajęć, terminów sesji egzaminacyjnej, sylabusów poprzez stronę internetową Uczelni, uczelniany system obsługi studenta eDziekanat oraz gabloty umieszczone w Uczelni.

Studenci pozytywnie ocenili rozkłady studiów, ogólne obciążenia, układ zjazdów. O odwoływanych zajęciach studenci informowani są poprzez system eDziekanat z odpowiednim wyprzedzeniem.

Studenci studiów niestacjonarnych nie mają możliwości indywidualizacji programu studiów poprzez ofertę przedmiotów obieralnych, również wybór lektoratów ograniczony jest do różnych poziomów języka angielskiego.

Studenci są zadowoleni z liczebności grup ćwiczeniowych, w tym z zajęć w pracowniach przedmiotowych oraz lektoratów.

Studenci mają regulaminową możliwość indywidualizacji programu studiów w ramach indywidualnej organizacji studiów.

Studenci potwierdzili możliwości wyboru promotora spośród prowadzących seminaria dyplomowe oraz samodzielnego proponowania tematu prac dyplomowych – propozycje studentów w tym zakresie są uwzględniane przez promotorów, a same prace mają przede wszystkim charakter badawczy.

Godziny otwarcia Dziekanatu zostały uznane przez studentów stacjonarnych za dostosowane do ich potrzeb, pozytywnie oceniono także kompetencje oraz kulturę pracy ze studentami, którymi wykazują się jego pracownicy. Studenci podkreślali, że w ramach możliwości służą oni pomocą również poza czasem jego otwarcia, a wszystkie sprawy załatwiane są bez zbędnej zwłoki. Studenci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę, że optymalnej dla nich byłoby przedłużyć pracę dziekanatu w weekendy, kiedy to mają zajęcia dydaktyczne.

Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym poinformowali, że ich zdaniem sylabusy przedmiotów są im przydatne podczas cyklu kształcenia, dzięki temu, że zawierają podstawową literaturę i warunki zaliczenia, studenci mogą zawsze do nich wrócić i przypomnieć sobie pewne informacje. Studenci bardzo wysoko ocenili polecane przez wykładowców materiały dodatkowe, ale także prezentowane przez nauczycieli akademickich materiały dydaktyczne stworzone na potrzeby prowadzonych zajęć.

Czynnikiem najbardziej motywującym studentów do osiągnięcia jak najlepszych efektów kształcenia jest możliwość otrzymania stypendium rektora dla najlepszych

studentów, ale również możliwość wyjazdu na wymianę w ramach LPP Erasmus, gdzie to brana jest pod uwagę wysokość średniej z ocen.

Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na podstawie Regulaminu zasad i trybu przyznawania pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Szczecińskiego obejmującego wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z art. 174 ust. 2 Ustawy, podziału dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z przedstawicielami samorządu uwzględniając proporcje między stypendiami socjalnymi a stypendiami rektora dla najlepszych studentów w sposób zgodny z art. 174 ust. 4 Ustawy.

Sposób przyznawania świadczeń uznany został przez studentów wizytowanego kierunku za przejrzysty oraz sprawny.

Przyznawanie pomocy materialnej pozostaje w kompetencjach Komisji Stypendialnej powoływanej z poszanowaniem przesłanek art. 177 ust. 3 Ustawy, decyzje podejmowane przez komisje zawierają wszystkie niezbędne elementy określone w Kodeksie Postępowania Administracyjnego. Zasady przyznawania pomocy materialnej są studentom znane, wszelkie potrzebne informacje związane z funkcjonowaniem systemu przyznawania pomocy materialnej mogą uzyskać na stronie internetowej Uczelni oraz w Dziekanacie.

Samorząd opiniuje w formie uchwał regulamin studiów, regulamin przyznawania pomocy materialnej, a także plany i programy nauczania, nie współuczestnicząc jednakże w ich tworzeniu oraz nie wnosząc dodatkowych uwag. Liczba przedstawicieli studentów i doktorantów w Senacie Uczelni przekracza 20%, spełniając tym samym przesłanki art. 61 ust. 3 Ustawy. W Radzie Wydziału studenci również posiadają 20% reprezentację.

Wydział udostępnia Samorządowi Studentów pomieszczenia oraz sprzęt niezbędny do jego sprawnego funkcjonowania. Przedstawiciele samorządu pozytywnie oceniają współpracę z władzami Wydziału, które zapewniają wsparcie merytoryczne i finansowe podejmowanych przez nich inicjatyw oraz współtworzą relację opartą na szacunku i zrozumieniu dla potrzeb studentów.

Uczelnia poprzez działalność samorządu studenckiego wspiera rozwój kulturowy i społeczny studenta. Samorząd studencki nie tylko zajmuje się reprezentowaniem wszystkich studentów wizytowanego kierunku, ale również animowaniem życia społeczno-kulturalnego np. dzięki cyklicznie organizowanym Mikołajkom, organizacji loterii w grudniu, czy w ramach Juwenaliów Szczecińskich „Idziemy na plażę”.

Akademickie Biuro Karier US natomiast organizuje szkolenia i praktyki dla studentów, ale również zbiera oferty pracy i przekazuje je zainteresowanym studentom. Przewiduje się, że będzie odpowiedzialne za monitoring losów absolwentów. Studenci wizytowanego kierunku uznali, że monitoring losów będzie bardzo dobrą podstawą, by ulepszać i modyfikować program kształcenia i zmaksymalizować jego dopasowanie do potrzeb rynku pracy.

Jako mocną stroną procesu kształcenia studenci wymienili kadre dydaktyczną, która ich zdaniem zapewnia wysoki poziom kształcenia. Jako słabą stroną procesu kształcenia studenci ocenili brak konsultacji w weekendy oraz częściowo infrastrukturę – studenci zauważyli, że zdarza się, że mają zajęcia w mniejszej sali niż liczba osób na liście zajęciowej.

Studenci wizytowanego kierunku są zadowoleni z oferowanej opieki dydaktycznej i materialnej. Podczas spotkania powiedzieli, że wszelkie sprawy związane z tokiem studiów, w indywidualnych sprawach studenckich rozstrzygane są bezzwłocznie. Jednak zauważono, że konsultacje nauczycieli akademickich dostosowane są tylko i wyłącznie do potrzeb

studentów stacjonarnych. Niezwykle rzadko mogą skorzystać z konsultacji podczas weekendów.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego (ocena: w pełni),

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) System rekrutacji jest jasny i przejrzysty, nie dyskryminuje żadnej grupy kandydatów. Kompetencje kandydatów pokrywają się w większości z zakładanymi kompetencjami jakie powinni posiadać kandydat na studia logistyczne.

7.2) Jest orientacja na proces uczenia się i zdobywania wiedzy. Studenci są świadomi swoich praw, oraz kompetencji jakie powinni posiadać po skończonym cyklu kształcenia.

7.3) Studenci mają możliwość udziału w wymianach zagranicznych w ramach LPP Erasmus i korzystają z tej możliwości.

4) Pozytywna ocena studentów dotycząca współpracy z władzami wydziału i realizacji własnych zadań samorządowych.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1).

W Uniwersytecie Szczecińskim system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony Uchwałą nr 90/2011 Senatu z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Szczecińskim. Uchwała ta określiła politykę oraz procedury zapewnienia jakości, stworzenie mechanizmów stałego zarządzania, monitorowania i doskonalenia systemu, dostarczanie władzom Uniwersytetu niezbędnych informacji do zarządzania procesem kształcenia, podniesienie rangi dydaktycznej, a także atrakcyjności i konkurencyjności US wobec innych uczelni. Uchwała ta przewiduje również powołanie Uczelnianego Zespołu Rektorskiego ds. Jakości i Programów Kształcenia, powoływane przez dziekanów - Wydziałowe Zespoły ds. Jakości i Programów Kształcenia i Zespoły Kierunków ds. Jakości i Programów Kształcenia, których zadaniem miało być gromadzenie, analizowanie informacji i formułowanie wniosków dotyczących zapewnienia jakości kształcenia, w tym w szczególności podejmuje działania na rzecz wdrożenia nowych planów studiów i programów kształcenia oraz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w US.

Wykonując postanowienia tej uchwały na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług został w dniu 9 maja 2011 r. przez Dziekan powołany Wydziałowy Zespół ds. Jakości i Programów Kształcenia oraz Zespoły Kierunków (w tym dla ocenianego kierunku *Logistyka*). Na Wydziale brak jest dokumentacji potwierdzającej funkcjonowanie tych organów (protokoły z posiedzeń tych organów).

Wyniki analizy tych organów powinny być analizowane przez rady wydziałów, z uwzględnieniem wyników ankietyzacji prowadzonej wśród studentów i hospitacji zajęć dydaktycznych przez zespoły kierunków i kierowników katedr. Ponadto w celu bieżącego monitoringu procesu dydaktycznego Dziekan powinien organizować 2 do 3 razy w semestrze spotkania ze starostami lat i samorządem studentów. W dokumentacji Wydziału brak informacji na temat organizowania przez Dziekana takich spotkań.

Brak jest również na Wydziale formalnych dokumentów dotyczących systemu upowszechniania informacji na temat wyników monitorowania procesu kształcenia i uzyskanych efektów kształcenia.

Aktualnie na mocy Uchwały Senatu z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów kształcenia dla studiów wyższych, doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających. Uczelnia przygotowała harmonogram prac nad dostosowaniem programów kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji. Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług podejmuje prace nad dostosowaniem planów i programów kształcenia na ocenianym kierunku do przepisów obowiązujących w tym zakresie. Dla ocenianego kierunku studiów Rada Wydziału w dniu 15 marca 2012 r. podjęła uchwałę w sprawie dostosowania programu kształcenia do KRK.

Niemożliwa jest pełna ocena efektywności systemu zapewniania jakości kształcenia, ponieważ proces ankietyzacji jeszcze nie objął wszystkich przedmiotów w danym cyklu dydaktycznym. Zakłada się, że ocena taka będzie możliwa dopiero po pełnym zankietyzowaniu wszystkich przedmiotów objętych cyklem dydaktycznym.

Studenci wizytowanego kierunku nie widzą potrzeby upowszechniania informacji związanych ze zmianami jakości kształcenia. Nikt nie poinformował ich o efektach prowadzonej ankietyzacji.

2).

Wewnętrzny system jakości kształcenia funkcjonujący na wydziale przewiduje dopasowanie procesu kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Akademickie Biuro Karier Uniwersytetu Szczecińskiego dopiero zaczyna prace monitorowania karier zawodowych absolwentów Wydziałów z podziałem na kierunki i stopnie studiów, a także zbiera opinie pracodawców dotyczących kierunków studiów prowadzonych na Wydziałach (w tym informacja o współpracy z jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczego, prowadzącymi działalność w zakresie zbieżnym z danymi kierunkami studiów). Analiza tak przygotowanego raportu umożliwi weryfikację przydatności formułowanych efektów kształcenia, na których oparte są programy kształcenia.

Ponadto, na Wydziale przeprowadzany jest przegląd opinii absolwentów, którym objęci są absolwenci I, II i III stopnia, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, a także studiów podyplomowych. Raport, tworzony po przeprowadzeniu ankiet wśród absolwentów, przyczynia się do doskonalenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, lepszego dostosowania programu kształcenia, lepszego kształtowania oferty (głównie w zakresie specjalności), a także analizę przygotowania studentów do pracy i zawodu.

Interesariusze wewnętrzni – studenci, nie są zainteresowani informacją zwrotną związaną z jakością kształcenia. Uważają, że wypełniane przez nich ankiety nie dają miarodajnych rezultatów.

Studenci wizytowanego kierunku nie są zainteresowani kwestiami związanymi z jakością kształcenia. W ich opinii jakość kształcenia na akredytowanym kierunku jest zadowalająca.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+

kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+
-----------------------	---	---	---	---	---	---

- + - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- +/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Uczelniane i Wydziałowe Zespoły ds. jakości kształcenia mają określone zadania i procedury, które są realizowane w swoim podstawowym zakresie. Należałoby rozszerzyć zadania o elementy monitorowania efektów kształcenia.

8.2) Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie ewaluacji programu kształcenia został określony w uczelnianych zarządzeniach, a właściwe efekty będzie można obserwować w nieodległej przyszłości.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	Częściowo	niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku		X			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe	X				
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
6. prowadzenie badań naukowych	X				
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

1. Ocena zgodności założonej koncepcji kształcenia na kierunku studiów *Logistyka* ze strategią rozwoju jednostki nie jest możliwa ze względu na trwające prace nad przyjęciem planu strategicznego wizytowanego Wydziału. Projekt opracowania pt. „Założenia strategii rozwoju Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2012 – 2030” należy ocenić pozytywnie.

Zespół wizytujący również pozytywnie ocenia podjęte działania na rzecz włączenia interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w proces ustalania koncepcji kształcenia.

Zalecenie:

Niezbędne jest przyjęcie strategii rozwoju Wydziału i podjęcie działań mających na celu jej upowszechnienie. Nieodzowne jest również zintensyfikowanie i ukierunkowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, także pełniejsze uwzględnienie oczekiwań studentów także w zakresie edukacji informatycznej na potrzeby zarządzania logistycznego.

2. Analiza stanu zaawansowania prac związanych z dostosowaniem programu kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji na studiach I i II stopnia kierunku *Logistyka* dowodzi, że Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług jest dobrze przygotowany do ich pełnego wdrożenia od roku akademickiego 2012/2013.

Zidentyfikowano niewielkie uchybienia w zakresie kształtowania struktury, metod monitorowania, ewaluacji i doskonalenia efektów kształcenia dotyczących procesu dyplomowania oraz losów absolwentów.

Zalecenie:

Należy kontynuować prace nad kształtowaniem efektów kształcenia, sposobów ich monitorowania i weryfikacji oraz określeniem sposobów ich doskonalenia, zgodnie z wymaganiami KRK. W sposób szczególny należy zintensyfikować działania dotyczące eliminacji uchybień w procesie dyplomowania, poprzez wzmocnienie nadzoru promotorskiego i standaryzację wymogów wobec prac licencjackich i magisterskich. Konieczne jest również objęcie takimi działaniami losów absolwentów, by wykorzystać pozyskane w ten sposób informacje doskonalenia kształtowania struktury efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

3. Realizowany program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, dostosowanych do struktury kwalifikacji absolwentów kierunku *Logistyka* oraz odpowiada obowiązującym standardom kształcenia. Pewne wątpliwości budzi jedynie zasadność uwzględnienia w kierunkowych efektach kształcenia na poziomie studiów I i II stopnia na kierunku *Logistyka* treści z zakresu finansów publicznych, rynków kapitałowych czy bankowości.

Zalecenia:

Celowe wydaje się przeanalizowanie kierunkowych efektach kształcenia na poziomie studiów I i II stopnia na kierunku *Logistyka* w celu ich uspołnieniu z efektami kształcenia przyjętymi dla oferty specjalnościowej.

4. Funkcjonowanie jednostek organizacyjnych składających się na aspekt strukturalny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia należy ocenić pozytywnie. Nieznacznej korekty wymagają funkcje przypisane tym jednostkom do realizacji.

Zalecenia:

Konieczne jest uspołnienie oraz dopełnienie funkcji jednostek organizacyjnych podejmujących działania składające się na wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

W odpowiedzi przedstawionej na raport powizytacyjny Dziekan Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego w wyczerpującej i merytorycznej odpowiedzi ustosunkowuje się zawartych w Raporcie niesprawności dotyczących jakości kształcenia. Do odpowiedzi dołącza następujące dokumenty: Uchwałę Rady Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług w sprawie przejścia przez Zespół ds. Jakości i Programów Kształcenia WZiEU zadań i Obowiązków Rady Dydaktycznej WZiEU na rok akademicki 2011/2012 oraz Uchwałę Rady Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług w sprawie upoważnienia Rady Dydaktycznej do zatwierdzania tematów prac dyplomowych zgodnie z § 49 pkt. 5 Regulaminu Studiów US.

Z wyjaśnień przedłożonych przez Dziekana Wydziału wynika jednoznacznie, że władze tej podstawowej jednostki organizacyjnej Uczelni z dużą uwagą podeszły do wszystkich nawet drobnych uwag zespołu wizytującego dotyczących jakości kształcenia. Należy tu jednoznacznie stwierdzić, że deklarowane zamiany we wszystkich obszarach kształtujących jakość kształcenia są realne i niosą znamiona wiarygodnych do realizacji. Mając także na uwadze rzetelność władz Wydziału w wypełnianiu dotychczasowych zobowiązań zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia można z pewnością stwierdzić, że będą one wszystkie zrealizowane w bardzo nieodległej przyszłości.